

ЛИТВИНЕНКО

Лариса Леонідівна
LLLitvinenko@gmail.com

УДК 316.46

ВІТЮК

Оксана Вікторівна
oxanaoven@mail.ru**ОПЕРАЦІЇ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ
СИРОВИНОЮ, ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ
РОЗВИТКУ ЗЕД ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНИХ
ПІДПРИЄМСТВ ШВЕЙНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ****TOLLING OPERATIONS AS ONE OF THE
WAYS OF FOREIGN TRADE ACTIVITY
DEVELOPMENT FOR DOMESTIC
ENTERPRISES IN GARMENT INDUSTRY**

к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Навчально-наукового Інституту економіки та менеджменту, Національний авіаційний університет

студентка, факультет менеджменту та логістики, Національний авіаційний університет

Стаття присвячена визначенню перспектив здійснення операцій з давальницькою сировиною підприємствами швейної промисловості, як одного із способів виходу на зовнішній ринок. В роботі обґрунтовано необхідність застосування толінгових схем для розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання даної галузі.

Статья посвящена определению перспектив осуществления операций с давальческим сырьем предприятиями швейной промышленности, как одним из способов выхода на внешний рынок. В работе обоснована необходимость применения толлинговых схем для развития внешнеэкономической деятельности отечественных предприятий данной отрасли.

The article is devoted to defining the prospects of tolling operations by enterprises of garment industry, as a way of entering the foreign market. The paper substantiates the need for tolling schemes for foreign economic activity development of local entities in the industry.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, операції з давальницькою сировиною

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, операции с давальческим сырьем

Keywords: foreign economic activity, tolling operations

ВСТУП

У науковій літературі питання щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств швейної промисловості через здійснення операцій з давальницькою сировиною висвітлюється досить обмежено. Основна увага приділяється проблемам розвитку швейної галузі в Україні та перспективам виходу підприємств легкої промисловості на зовнішній ринок. Дослідженням стану і актуальних проблем організацій, що займаються виробництвом одягу, а також визначенням шляхів їх вирішення займалися, зокрема, Н. Адвокатова, З. Дутко, І. Максименко, О. Мельник, С. Михалевич, І. Тарасенко, перспективи розвитку швейної промисловості вивчали І. Плотніченко, Н. Фаріон, конкурентоспроможність аналізували О. Покрас, М. Філіппов та інші.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні переваг і перспектив здійснення операцій з давальницькою сировиною, як одного із способів розвитку

зовнішньоекономічної діяльності підприємств швейної промисловості в Україні.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інформаційною та методологічною основою роботи є законодавча база, наукові праці, матеріали періодичних видань та ресурси Internet. При проведенні дослідження особливостей реалізації операцій з давальницькою сировиною використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення отриманих результатів.

РЕЗУЛЬТАТИ

Сучасний стан нашої держави є досить складним і динамічним, що зокрема, проявляється у нестабільній економічній ситуації, політичних конфліктах, військових діях тощо. Все це безумовно впливає на ефективність функціонування вітчизняних підприємств. На сьогодні основним завданням для бізнесменів є утримання частки ринку та забезпечення стабільного прибутку від їх діяльності. Для мінімізації ризиків та забезпечення конкурентоспроможності власної фірми існує багато

способів, зокрема вихід на зовнішній ринок. Політика України щодо лібералізації зв'язків з іншими державами сприяє розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Однією з галузей промисловості, для якої зовнішньоекономічна діяльність є одним із способів забезпечення конкурентоспроможності та виживання на ринку, є швейна галузь. На сьогодні швейна промисловість України характеризується низьким рівнем розвитку, що пов'язано з багатьма причинами, з-поміж них:

- проблемою застарілого обладнання та технологій виробництва;

- відсутністю розвинених міжгалузевих зв'язків і втратою сировинної бази;

- зниженням купівельної спроможності населення;

- низьким рівнем гнучкості великих швейних підприємств, що перешкоджає швидкій переорієнтації та пристосуванню до нових тенденцій;

- недостатнім обсягом інвестицій, а також заповненням ринку дешевими та низькоякісними виробами іноземного походження тощо [3].

Динаміка обсягу реалізованої продукції вітчизняної швейної промисловості за 2010-2014 рр. відображена на рис. 1.

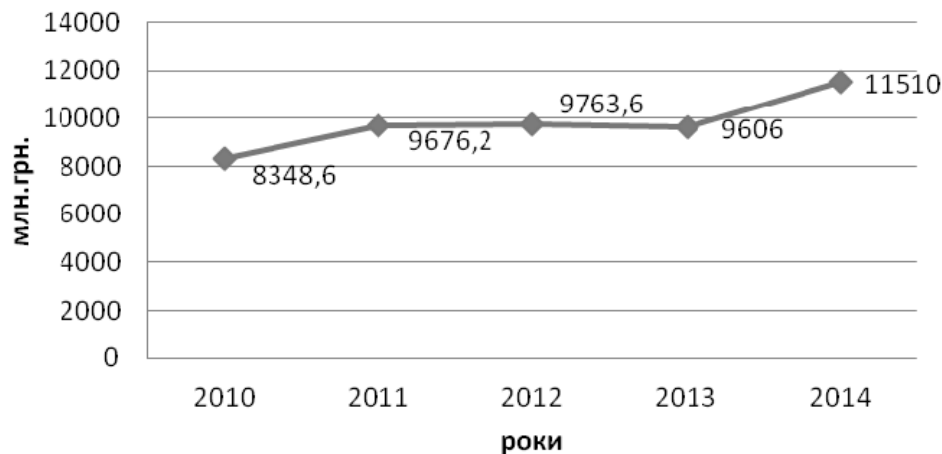

Рис. 1. Обсяги реалізації виробів швейної промисловості України за 2010-2014 рр.

[складено за даними [6]]

За даними комітету статистики України загальний обсяг капітальних інвестицій у розвиток швейної промисловості у 2014 році становив 623 млн. грн., у 2013 р. — 481,5 млн. грн., у 2012 р. — 371,6 млн. грн., у 2011 р. — 539,4 млн. грн. [6]. Отже, за останні роки інтерес інвесторів до даної галузі зріс.

У зв'язку з викладеним, більшість підприємств швейної галузі працюють за схемами операцій з давальницької сировини, особливість яких полягає в тому, що компанія-постачальник сировини, зберігає право власності на сировину і на готову продукцію, а установа, яка здійснює виробництво готової продукції, лише надає необхідні послуги. Крім цього, усі необхідні матеріали та ескізи надаються іноземними замовниками, а вітчизняні швейні фабрики лише шиють готовий одяг. Операції з давальницької сировини, які здійснюються між контрагентами різних країн, називаються толінгом.

Під толінговими операціями розуміють порядок організації виробництва з перероблення давальницької сировини, способи реалізації готової продукції, виготовленої з цієї сировини, умови та форми розрахунків за послуги з перероблення [3].

У Митному Кодексі України зазначено, що термін перероблення товарів вказується в контракті, підписаному між контрагентами, але не може перевищувати 365 днів. Митний режим вивезення готової продукції — реекспорт. Щодо нарахування ввізних мит, інших податків і зборів, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування або

умовне часткове звільнення від оподаткування за умови дотримання всіх вимог та обмежень Митного кодексу України. Розміщення у митний режим перероблення дозволяється за наявності дозволу органів доходів і зборів на перероблення сировини на митній території України [1].

Основними перевагами використання толінгових схем для підприємств швейної промисловості є:

- підприємство-виробник одягу має можливість зменшити свої постійні витрати, переносячи їх на продукцію, виготовлену за угодами з давальницькою сировиною, покращуючи свої фінансові результати діяльності;

- використання операцій з давальницькою сировиною зменшує потребу у позикових коштах для формування запасів сировини, забезпечує гарантований збут готової продукції та створення додаткових робочих місць;

- забезпечення підвищення конкурентоспроможності підприємства-виробника, оскільки з'являється доступ до ринків промислово-розвинених країн;

- використання можливості завантаження власних виробничих потужностей та запобігання простою виробничого процесу;

- відсутність додаткових витрат на просування та збут продукції;

- вивчення міжнародного ринку легкої промисловості, зокрема тенденцій моди, а також уподобань споживачів;

- формування позитивного іміджу підприємства в уявленнях потенційних споживачів внутрішнього ринку, як виробника одягу популярних брендів тощо.

Основними партнерами в операціях з давальницькою сировиною є країни Європи: Данія, Німеччина, Польща, Італія, Бельгія, Франція, Нідерланди. Серед основних замовників: «New Look», «Marks&Spencer», «Next», «Laura Ashley», «Top Shop» (Великобританія), «Esprit», «BCBG» (США), «Triumph» (Німеччина), «Zara» (Іспанія), «Mexx» (Нідерланди), а також інші світові бренди [7].

Очевидно, що через вагоме податкове навантаження, високий рівень конкуренції значної кількості дешевих неякісних товарів, що потрапляють на вітчизняний ринок через «тіньовий імпорт» та контрабанду, відсутність сировинної бази, операції з давальницькою сировиною є одним з найвигідніших способів розвитку ЗЕД для вітчизняних підприємств швейної промисловості.

На сьогодні в Україні багато швейних фабрик використовують толінгові операції, зокрема:

1. Швейна фабрика «Грегори Арбер», м. Одеса, здійснює пошиття одягу для таких відомих брендів, як: Benetton, Conbipel, Esprit, Gerry Weber, Mexx;

2. Тульчинська швейна фабрика (Вінницька область) співпрацює з брендами: Diverse, Esprit, Grosso Moda, Karstadt, Maratex, Mexx, Roxy, Staff, Walker;

3. Балтська швейна фабрика здійснює виробництво готової продукції з давальницької сировини для брендів: Benetton, Esprit, Kookai, Laura Ashley, Max Mara, Mexx, Next, Steilmann, Top Shop, Wallis;

4. Швейна фабрика «Трембіта», яка знаходиться у Чернівцях співпрацює з Armand Thiery, Benetton, Celio, Fellini, Galeries Lafayette, Gianni Ferrucci, OVS, Prado;

5. Фабрика «Санта-Україна» (м. Первомайськ, Миколаївська область) – основними контрагентами є відомі бренди BCBG, Grossa Moda, Laura Ashley, Mexx, Next, Top Shop [4].

Аналіз швейної промисловості України показав, що сильними сторонами підприємств даної галузі є: висококваліфікований персонал; виготовлення якісної продукції відповідно до стандартів світових брендів; великий досвід роботи компаній на міжнародному ринку. Нові можливості для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, зокрема здійснення операцій з давальницької сировини, надає Угода про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Це, передусім, скасування ввізних мит на більшість товарів, що імпортуються на ринки один одного, а також спрощення проходження митних процедур. Тобто підприємства можуть придбати сучасне іноземне обладнання для пошиття одягу за нижчою

ціною та підвищити конкурентоспроможність власного виробництва.

ВИСНОВКИ

Отже, у сучасних умовах господарювання операції з давальницької сировиною є невід'ємною складовою зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств, що функціонують в швейній промисловості. Узагальнюючи результати аналізу розвитку швейної галузі в Україні, а також проблем, які його стримують, можна зробити висновок, що використання толінгових схем дає можливість отримати досвід роботи на іноземному ринку, вирішити проблему відсутності сировинної бази та необхідності високого рівня початкових витрат для пошуку ринку збуту готової продукції.

Співробітництво вітчизняних підприємств з відомими світовими брендами через застосування толінгових операцій свідчить про якість готової продукції, професіоналізм працівників та конкурентоспроможність наданих послуг з виробництва одягу.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2015 року. – К.: Паливода А.В., 2015. – 368 с.

2. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12>

3. Барна М.Ю. Толінгові операції в Україні: переваги та недоліки / М.Ю. Барна, Н.М. Гарбар // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Львів: НЛТУ, 2012. – Вип. 22.4. – С. 165–169.

4. Мельник О.Г. Особливості здійснення толінгових операцій суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності / О.Г. Мельник, З.М. Дутко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2013. – № 778. – С. 348-358.

5. Партин Г.О. Толінг як форма залучення обігового капіталу / Г.О. Партин, О.А. Горбач // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.7. – С. 244-248.

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Робота на іноземні бренди стала головною сферою діяльності швейних фабрик України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/business/companies/1600381-korrespondent-robot-na-inozemni-brendi-stala-golovnoyu-sferoyu-diyalnosti-shvejnih-fabrik-ukrayini>